

SYLLABUS I LËNDËS PSIKOLOGJI ZHVILLIMORE DHE PERSONALITETI

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti i Edukimit
Titulli i lëndës:	Psikologji Zhvillimore dhe Personaliteti
Programi:	Programi Fillor
Niveli:	Bachelor
Statusi lëndës:	Zgjedhor
Viti i studimeve:	2025/26 (Viti II- Sem IV)
Numri i orëve në javë:	2 + 1
Vlera në kredi – ECTS:	5 ECTS
Koha / lokacioni:	
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof. Asoc. Dr. Esen SPAHI KOVAÇ
Të dhënat kontaktuese:	esen.spahi@uni-prizren.com
Përshkrimi i lëndës:	Përmbajtja e kursi trajtuar nga kërkime të gjera që marrin teoritë kryesore të zhvillim dhe fazat e zhvillimit dhe studimet empirike në fusha e psikologjisë së zhvillim . Zhvillimi i individit në foshnjëri , fëmijëri dhe adoleshencë , moshë madhore dhe pleqërie do të formojë përmbajtjen e lëndës së bashku me teoritë .
Qëllimi i lëndës:	Ky kurs synon t'u ofrojë studentëve faza konceptuale dhe teorike për të edukuar fizikun, mendor, emocional dhe social të fëmijëve, si informacione dhe procese të ndryshme të fëmijërisë së saj, fëmijës sërisë dhe adoleshencës lidhur me mua. Në këtë lëndë do të diskutohen fazat e ndryshme në lidhje me fëmijët, efektet e jashtme biologjike dhe mjedisore në mjedisin e tyre të fëmijëve. Programi i kursit të studentëve të përcaktojë pyetjen që është në pyetjen e fëmijëve dhe të vlerësojnë teorinë e fëmijëve për mua të ndryshme dhe të kuptojnë fëmijët duke marrë parasysh dallimet individuale.

Rezultatet e të nxënit:	Si rezultat i këtij kursi, arritjet e studentëve janë të përmendura më poshtë:		
	(Njohuri)		
	• Përcakton konceptet bazë të psikologjisë së zhvillimit dhe psikologjisë së personalitetit; shpjegon parimet themelore të zhvillimit dhe fazat e zhvillimit (foshnjëria, fëmijëria, adoleshenca). • Përcakton teoritë që lidhen me zhvillimin fizik, zhvillimin e gjuhës dhe koncepteve, dhe zhvillimin kognitiv, dhe shpjegon karakteristikat e tyre themelore. • Shpjegon teoritë e zhvillimit të personalitetit, zhvillimit psikososial, zhvillimit psikoseksual dhe zhvillimit moral; tregon marrëdhëniet ndërmjet këtyre fushave.		
	(Aftësi)		
	• Analizon karakteristikat e zhvillimit në foshnjëri, fëmijëri dhe adoleshencë përmes rasteve shembullore dhe i krahason dallimet sipas periudhave. • Vlerëson zhvillimin fizik, kognitiv, social dhe gjuhësor tek fëmijët dhe adoleshentët në përputhje me qasjet teorike; përdor konceptet e duhura për të shpjeguar ndryshimet individuale. • Interpretin proceset e zhvillimit të personalitetit, zhvillimit seksual dhe zhvillimit moral duke i lidhur me teoritë përkatëse; zhvillon përfundime bazike lidhur me problemet e zhvillimit.		
	(Kompetenca)		
	• Zhvillon kompetencën për të vlerësuar sjelljet e fëmijëve dhe adoleshentëve në mënyrë gjithëpërfshirëse duke marrë parasysh zhvillimin në një mënyrë multidimensionale (biologjike, kognitive, sociale dhe emocionale). • Zhvillon aftësi të shëndetshme komunikimi dhe vëzhgimi duke demonstruar një qasje të bazuar në empati dhe etike që është e ndjeshme ndaj dallimeve individuale gjatë periudhave të zhvillimit. • Mendon në mënyrë kritike për zhvillimin gjatë gjithë jetës duke përdorur teoritë e zhvillimit dhe të personalitetit; fiton zakonet e vendimmarrjes dhe vlerësimit të bazuar në metoda shkencore.		
Ngarkesa e studentit (duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë / javë	Gjithsej
Ligjërata	2	15 javë	30

Ushtrime teorike / laboratorike	1	15 javë	15
Punës praktike	1	10 javë	10
Kontaktet me mësuesin / konsultimet	1	5 ditë	5
Ushtrime në terreni	1	5 ditë	5
Kollokfiume , seminar	5	2 ditë	10
Detyra të shtëpi	1	5 ditë	5
Koha e studimit vetanë të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	3	10 ditë	30
Përgatitja përfundimtare për provim	3	1 ditë	3
Koha e kaluar në koment (teste,kuis ,provim final)	2	5 ditë	10
Projektet , prezantimet , etj	1	2 ditë	2
Totali			125 orë (5 ECTS)
Metodologjia e mësimdhënies:	• Tregimi ose prezantimi i bërë nga unë , • Pyetje përgjigje , • Diskutim , • Stuhi mendimesh , • Zgjidhja e problemeve , • Precedent, • Studim rasti , • Mësimdhënia dhe munda .		
Metodologjia e vlerësimit:	Provimi i mesëm dhe provimi me shkrim do të mbahen në fondin e semestrit duke shfrytëzuar shënimet e leksioneve, tekstet shkollore dhe materialet e tjera ndihmëse që kanë dalë nga fillimi i semestrit. Përgjegjësitë që u jepen studentëve brenda fushës së kursit. Gjatë përfundimit do të vlerësohet 30% e provimit të mesëm, 10% e nuk e detyrave të shtëpisë dhe60% e provimit përfundon dhe bën të mos shërbejë.		
Literatura			

Literatura primare:	• Theodor Karaj, Psikologjia zhvillimore e fëmijës.”Tiranë,Botimi i dytë. 2015. • Burr, Vivien. An Introduction to Social Constructionism. New York: Routledge. 1995. • Fiest, J. & Feist, G. J. Theories of Personality. McGraw-Hill International Edition. 2009. • Pranvera Jetishi, “Ligjërata të përgatitura nga lënda: Psikologji zhvillimore dhe Personaliteti”, Prizren. 2020. • George Boeree, “Teoritë e personalitetit” Plejad, Tiranë. 2004.
Literatura shitesë:	• John W. Santrock, Yaşam Boyu Gelişim- Gelişim Psikolojisi. Nobel Yayınları, 2020. • Gelişim Psikolojisi, Prof. Dr. Banu Yazgan İnanç, Mehmet Bilgin ve Yrd. Doç. Dr. Meral Kılıç Atıcı, Pagem Akademi. 2020. • Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya, Prof. Dr. Nuray Senemoğlu, Pagem Akademi. 2010. • Erken Çocukluk Döneminde Gelişim, Doç. Dr. Engin Deniz, Maya Aademi. 2016. • Çocuk ve Ergen gelişimi, Prof. Dr. Bekir Onur, İmge Kitabevi. 1993. • Banu Yazgan İnanç, <i>Kişilik Kuramları</i>, Pagem Akademik yayınları, 2015. • Jerry M. Burger, Kişilik Psikolojisi Biliminn İnsan Doğasına Dair Söyledikleri, Kaknüs Yayınları. 2021. • Rita ve Richard C. Atkinson, <i>Psikolojiye Giriş</i>, Arkadaş Yayınları. Tezat që lidhen me temat e kursit dhe artikujt e publikuar në revista shkencore nga faqja zyrtare e YÖK-ut gjithashtu do të përdoren si burim ndihmës.

Plani i dizajnuar i mësimi :		
Java	Ligjërata	Ushtrime
<i>Java e parë :</i>	Konceptet bazë të Psikologjisë së Zhvillimit dhe Psikologjisë së Personaliteti	Prezantimi
<i>Java e dytë :</i>	Fazat e zhvillimit të foshnjërisë , fëmijërisë dhe adoleshencës	Studim rasti
<i>Java e tretë :</i>	Zhvillimi fizik ose fizik tek fëmijët dhe adoleshentët	Luaj me rolin
<i>Java dhe katërt :</i>	Zhvillimi i gjuhës dhe konceptit tek fëmijët (Piaget dhe Burner) Teoritë e zhvillimit të gjuhës së Vygotsky dhe Chomsky	Diskutim , rast studimi
<i>Java e pestë :</i>	Fazat dhe teoritë e zhvillimit gjithëpërfshirëse	Ndarja e vëzhgimeve , studimet e rasteve dhe studimet e improvizimit
<i>Java dhe gjashtë :</i>	Zhvillimi Kognitiv në Fëmijë (Teoria e Zhvillimit Kognitiv të Piaget)	Studim rasti
<i>Java e shtatë :</i>	Teoritë e Vygotsky dhe Burner për zakonisht njohës	Studim rasti
<i>Java e tetë :</i>	Kollokvium	
<i>Java e nëntë :</i>	Zhvillimi i Personaliteti	Dramatizimi ,studim rasti
<i>Java e dhjetë :</i>	Teoria e Ericson e Zhvillimit Psikosociale	studim rasti , diskutim
<i>Java e njëmbëdhjetë :</i>	Zhvillimi seksuale në fëmijëri dhe adoleshencë	Diskutim , stuhi mendimesh
<i>Java e dymbëdhjetë :</i>	Teoria Psikoanalitike e Frojdit (Tiparet e zhvillimit psikoseksual)	Diskutim , rast studimi
<i>Java dhe trembëdhjetë :</i>	Zhvillimi Moral – Teoria e Zhvillimit Moral të Kohlberg	Ndarja e vëzhgimeve, analiza e rastit

<i>Java e katërmbëdhjetë :</i>	Zhvillimi Moral – Teoria e Zhvillimit Moral të Piaget	Ndarja e vëzhgimeve, analiza e rastit
<i>Java e pesëmbëdhjetë :</i>	Rishikim i përgjithësi , përgjithësi për provimin të rregullt	Pyetje dhe përgjigje
Politikat akademike dhe kodi i sjelljes		
• Studentët janë të lirë të bëjnë pyetje dhe të japin mendime • Ata mund të marrin pjesë në veprimtari që mund të kohë sipas temave së mësimi . • Ndalohet përdorni i telefonit gjatë orëve të mësimi dhe provimeve • Atyre u përdorues të ndjekin mësimin në kohë • nëse frekuentimi është 80% gjatë semestrit, studenti mund të marrë pjesë në provimet afatmesme dhe rregulle .		